

Přístup CREAM a návodné otázky pro tvorbu indikátorů¹

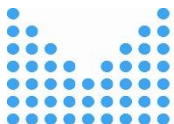
Pokud je potřeba vytvořit specifický indikátor, ať kvantitativního nebo kvalitativního typu, je užitečné sledovat zásady CREAM. Nově vytvořený indikátor je tím pádem třeba koncipovat tak, aby byl:

- **Clear:** Přesný/jasný, tedy se srozumitelnou definicí a jednotkou.
- **Relevant:** Relevantní, tedy odpovídající vůči měřené skutečnosti.
- **Economic:** Hospodárný, tedy s obhajitelnými náklady na sledování.
- **Adequate:** Odpovídající potřebám, tzn. schopný dodat potřebné informace.
- **Monitorable:** S lehce sledovatelným vývojem a přístupným nezávislému ověření.

Při formulaci nového indikátoru je v souvislosti s tím, co bylo výše uvedeno, užitečné zodpovědět následující otázky:

1. Je **název** indikátoru pochopitelný a přesto stručný?
2. Umožňuje **definice** indikátoru rozpoznat započitatelné hodnoty?
3. Je v definici specifikována **jednotka**, ve které bude jeho hodnota vykazována?
4. Jaký **zdroj dat** je k dispozici, odkud budou hodnoty indikátoru získávány?
5. Jaká bude **metoda sběru dat** (jak budou hodnoty získávány)?
6. **Kdo** bude hodnoty indikátoru sbírat (zodpovědnost)?
7. Jaká je vhodná a dostupná **frekvence** sběru dat – jak často by měly být hodnoty sbírány, aby bylo možné analyzovat jejich změnu?
8. Jaké budou **náklady** na pravidelný sběr dat (finanční vyjádření, osobohodiny)?
9. Jaké lze očekávat **obtíže** nebo komplikace při získávání hodnot indikátoru?
10. Je **vypovídací hodnota** indikátoru něčím limitována?
11. Je vhodné indikátor **disagregovat**, tedy sledovat jeho hodnotu rozdělenou pro různé skupiny a zaznamenávat dělicí charakteristiky (jako je u osob pohlaví, věk, vzdělání, etnicita, případně u sídel jejich velikost) pro užitečnější interpretaci?
12. Kdo bude **analyzovat a interpretovat** získané hodnoty?
13. V jakých termínech a jakými prostředky budou získané hodnoty **reportovány**?
14. V jakém **systemu** budou hodnoty dlouhodobě ukládány (například tabulka v Microsoft Excel, celý specifický informační systém – který ale nemusí být nutně elektronický, může se jednat o lístkový katalog atd.)?
15. **Kdo a za jakým účelem** (při jakých příležitostech) bude reportovaná data využívat?
16. Existuje **návaznost** na další indikátory? (například výstup-výsledek, nebo rozpady hlavního indikátoru na dílčí indikátory) Pokud ano, je zajištěna jejich nutná kompatibilita?
17. Jaká je **výchozí** hodnota indikátoru a lze stanovit a odůvodnit **cílovou** hodnotu? (u výstupových indikátorů je výchozí hodnota vždy 0, u výsledkových může být i nenulová).

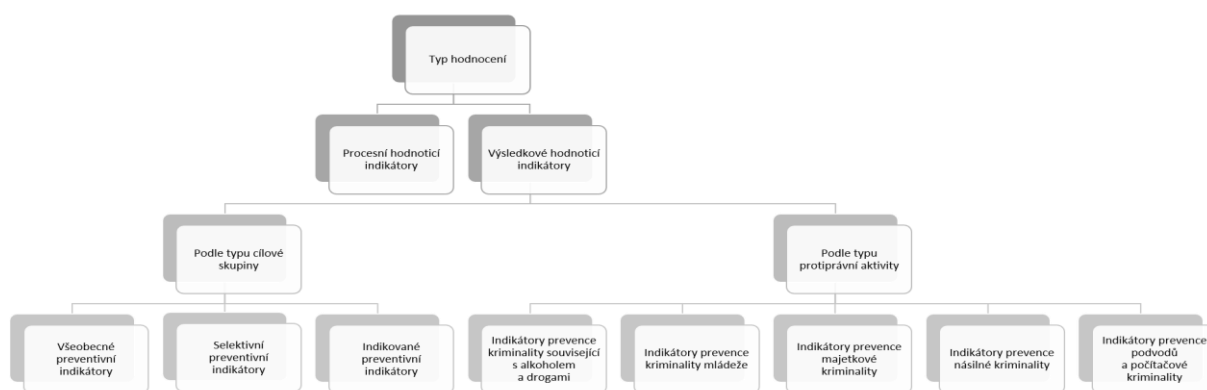
¹ Navazující text do značné míry koreluje se samostatným výstupem „Indikátorová soustava“ k dokumentu Metodika měření úspěšnosti a efektivity programů prevence kriminality (MEProgPKa), ve znění ze dne 27. června 2024 (autorka Jiřina BĚLEHRADOVÁ SVITÁKOVÁ).

Tabulka: Příklad možných ukazatelů výsledků zaměřených na trestné činy; systematický přehled.²

Indikátory související s alkoholem a drogami.	Užívání návykových látek. Postoje k užívání návykových látek.
Indikátory kriminality mládeže.	Přístup učitelů/rodičů. Duševní zdraví a pohoda. Školní docházka.
Indikátory majetkové kriminality.	Pokusy o spáchání tohoto typu kriminality. Míra objasněnosti. Finanční ztráty.
Indikátory násilné kriminality.	Pokusy o spáchání tohoto typu kriminality. Zvýšené podávání zpráv.
Indikátory podvodů a počítačové kriminality.	Povědomí o preventivních opatřeních. Zvýšená detekce.

Ilustrace: Klasifikace indikátorů, podle typu jejich vyhodnocování.³

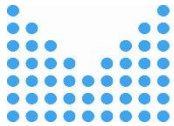
Ilustrace: Příklad logického rámce programu.⁴

	Způsob měření dosaženého pokroku – indikátory	Způsob ověření / supervize / vyhodnocení	Předpoklady
Strategický cíl:			
Cíl programu:			
Výstupy:			
Aktivity:			

² RUMMENS, Anneleen. Criteria for the Evaluation of Crime Prevention Practices. European Commission – Directorate-General Home Affairs; European Crime Prevention Network: Research Report, 2016. https://eucpn.org/sites/default/files/document/files/2016_10_04_eucpn_evaluation_crime_prevention_practices_final_0.pdf

³ RUMMENS, Anneleen. Criteria for the Evaluation of Crime Prevention Practices. European Commission – Directorate-General Home Affairs; European Crime Prevention Network: Research Report, 2016. https://eucpn.org/sites/default/files/document/files/2016_10_04_eucpn_evaluation_crime_prevention_practices_final_0.pdf

⁴ Ilustrace 12, Metodika měření úspěšnosti a efektivity programů prevence kriminality (MEProgPKa), 27. června 2024 (autorka Jiřina BĚLEHRADOVÁ SVITÁKOVÁ).

Tabulka: Hlavní situační a sociální indikátory ve vztahu k prevenci kriminality.⁵

Indikátory situační prevence	Indikátory sociální prevence
Registrovaná kriminalita.	Samostatně registrované trestné činy.
Viktimizace.	Viktimizace.
Obavy ze zločinu, vnímání kriminality.	Změna postojů k nežádoucímu chování.
Přemístění protiprávního jednání.	Rozšířené sociální dovednosti.

Tabulka: Příklad všeobecných, selektivních a indikovaných indikátorů prevence kriminality:⁶

Všeobecné preventivní indikátory	Selektivní preventivní indikátory	Indikované preventivní indikátory
Registrovaná kriminalita.	Registrovaná kriminalita v rámci rizikové skupiny.	Registrovaná recidiva.
Registrované přestupky.	Vnitřně registrovaný přestupek v rámci rizikové skupiny.	Míra recidivy.
Viktimizace.	Viktimizace uvnitř rizikové skupiny.	Opakovaná viktimizace
Obavy ze zločinu v rámci komunity; vnímání zločinu v rámci komunity.	Obavy ze zločinu; vnímání zločinu.	

⁵ RUMMENS, Anneleen. Criteria for the Evaluation of Crime Prevention Practices. European Commission – Directorate-General Home Affairs; European Crime Prevention Network: Research Report, 2016. https://eucpn.org/sites/default/files/document/files/2016_10_04_eucpn_evaluation_crime_prevention_practices_final_0.pdf

⁶ RUMMENS, Anneleen. Criteria for the Evaluation of Crime Prevention Practices. European Commission – Directorate-General Home Affairs; European Crime Prevention Network: Research Report, 2016. https://eucpn.org/sites/default/files/document/files/2016_10_04_eucpn_evaluation_crime_prevention_practices_final_0.pdf